

BUĞDAY ALANLARINDA EN ÖNEMLİ ZARARLI: SÜNE

Süne, buğday alanlarının en önemli zararlısıdır ve zarar şiddetine bağlı olarak önemli oranda VERİM-KALİTE kaybına neden olur.



Kışı yüksek dağlarda ergin dönemde geçiren süne, buğdayların sapa kalkma döneminden itibaren buğday alanlarına iniş yapar. Bir süre beslenen kışlamış erginler yumurtalarını paketler halinde bırakır. Yumurtadan çıkan nimfler bitki özsuğu ile beslenir. Başaklanma döneminde başaklardaki danelerle oburca beslenen nimfler ergin hale gelir, beslenir ve hasat sonrasında yazlamak ve kışlamak üzere dağlara göç eder.

Sapa kalkma döneminde, kışlamış erginler saplarda emgi yapar ve emgi yaptığı sapsız kurur (*Kurtboğazı zararı*); başaklanma döneminde başak sapında emgi yapması sonucu başağın kurummasına neden olur (*Ak başak zararı*); olgunlaşma döneminde ise nimfler ve yeni nesil erginler tanelerde emgi yaparak kalite ve verimi olumsuz etkiler. Sünenin buğdayın teknolojik kalitesini bozmasının nedeni, bu zararlının taneleri emerek beslenirken taneye bıraktığı enzim aktivitesine sahip sindirim salgısıdır. Bu enzim, gluten proteinlerini parçalayarak, buğday kalitesinin önemli düzeyde düşmesine yol açmaktadır.



Süne ile mücadelede yumurta parazitoidleri son derece etkilidir ve başarıyla kullanılmaktadır. Yumurta parazitoidlerinin yeterli baskıyı oluşturamadığı alanlarda ilaçlı mücadele gerekir. İlaçlı mücadelesine karar verilmesinde yumurtalardaki parazitlenme oranı ile $\frac{1}{4}$ m²'lik çember alanındaki nimf sayısı esas alınmaktadır.



Bu amaçla, Kışlamış Ergin yoğunluğu 0.5 adet/m²'nin üzerinde olduğu alanlarda çember yöntemiyle yumurtalarda parazitlenme oranları belirlenir. Bir sonraki aşamada Kışlamış Ergin yoğunluğu 0.5 adet/m²'nin üzerinde olduğu alanlarda çember yöntemiyle nimf yoğunluğu belirlenir. Son aşamada ise, parazitlenme oranına bağlı olarak ilaçlama yapılmayan yerlerde 4-5.inci dönem nimf+yeni nesil ergin surveyi yapılır.



Kışlamış ergin yoğunluğu sırasıyla, 0.8; 1.0 ve 1.5 olan tarlalarda parazitlenme oranları sırasıyla %40, % 50 ve % 70'in üzerinde ise bu alanlarda ilaçlı mücadele yapılmaz. Ancak 4. ve 5. nimf dönemlerinde tekrar sayım yapılır. **Süne mücadelesinde esas olan, 1.-3. dönem nimflere karşı mücadele yapılmasıdır.** Sayım sonucunda; m²'de 10 nimf saptanan alanlarda ilaçlı mücadele yapılır. İlaçlı mücadele 2. dönem nimfler görüldüğünde başlatılır, 4. dönem nimfler görüldüğünde tamamlanır. Bu süre yaklaşık 15 gündür.

